131956 - ‘Allah Göktedir.’ Sözünün anlamı

Soru

Bazılarının Allah'ın gökte olduğunu ret ettiklerini duydum. Diyorlar ki: Gök fanidir. Bu Allah’a fani bir alan isnat etmektir zira Allah bundan münezzehtir. Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: ‘Gök (âdeta) inledi ve inlemesi de hakkıdır. Gökte rükûda, secdede veya kıyamda olan bir meleğin bulunmadığı bir yer yoktur.’ Bu hadise göre Allah bu meleklerin arasında olmuş olur. Allah bundan münezzehtir.

Detaylı cevap

Allah’a hamd olsun.

Soruda zikredilen ibareler hak olup ancak bu söylemle batıl bir iddia kastedilmektedir. Doğrusu Allah’a gökte belli bir alan isnat edilmemiştir. Aynı şekilde melekler arasında belli bir alan isnat edilmemiştir Allah bundan münezzehtir. Batıl olan ise: Allah’ın bütün yarattıklarının üzerinde olduğunu inkâr etmektir. Ayrıca Ehli sünnetten biri: ‘Allah göktedir.’ Dediğinde bunun sanki göğün Allah’ı kapsadığını anlamına geldiğini iddia ederler.

Ehli sünnetten hiç kimse böyle bir şey dememiştir.

Ehli sünnet ‘Allah göktedir.’ Derken: bu sözü bir şairin şiirinden ve ya bir edebi metinden almadılar. Bunu Allah’ın ayetlerinden ve Rasulullah’ın hadislerinden söylediler ve böyle inandılar.

Allah’ın bütün yarattıklarının üzerinde olduğu ile ilgili deliller hakkında daha ayrıntılı bilgi için (992) ve (124469) numaralı soruların cevaplarına bakabilirsiniz.

Soruda geçen bu iftirayı çürütmek için diyoruz ki: ‘gök’ kelimesinin iki anlamı vardır. Birincisi: yükseklik. İkincisi: Koruyucu tavan olarak bilinen cisim. Ehli sünnet ‘Allah göktedir.’ Dediklerinde

gökten kast ettikleri yükseklikti̇r.

Her kim ‘gök’ kelimesini bir cisim olarak kast ediyorsa bu kimse ‘Allah göğün üzerindedir’ demektedir.

Hafız İbn Abdul Berr Rahimahullah şöyle dedi:

Yüce Allah’ın şu ayetine gelince: ‘Gökte olanın sizi yerin dibine geçirmesinden güvende misiniz?’ Anlamı: Semanın üzerinde olan, yani Arşta.

Burada gökte olmaktan maksat göğün üzerinde olmak olabilir. Allah’ın şu sözünü görmüyor musun?: ‘Yeryüzünde (üzerinde) dört ay daha dolaşın.’ Yani üzerinde. Aynı şekilde şu sözü: ‘…Ve sizi hurma dallarına asacağım.’Temhid (7/130)

Şeyh Muhammed b. Salih el-Useymin Rahimahullah şöyle dedi:

Allah’ın göklerde olmasının anlamı: Göğün üzerindedir. Allah (celle celaluhu) şu sözünde olduğu gibi: ‘Yeryüzünde dolaşın.’ Yani üzerinde.

Eğer ‘göktedir’ kelimesinden yücelik ve yükseklik kast ediliyorsa bu durumda ‘Allah göktedir.’ Demek caiz olur. Bu durumda Allah yukarıdadır anlamına gelmektedir. Gök Allah’ın kelamında yukarı anlamında kullanılmıştır: ‘Yukarıdan size su indiren O'dur.’ Eğer gökten kast edilen mahlûk olan gök ise bu durumda ‘Allah göktedir.’ Demek doğru olmaz. Çünkü bu göğün Allah’ı kapsadığı kuruntusunun oluşmasına neden oluyor. Bu anlam batıldır. Çünkü Allah en büyüktür. Onun yarattığı bir şey onu kapsaması imkânsızdır.Mecmu’ul Fetava (4/283)